

Bildirilen ?htiyaçlar Ölçe?i (B?Ö)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Bildirilen ?htiyaçlar Ölçe?i (B?Ö)*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17611>

Özet

Bildirilen İhtiyaçlar Ölçeği (BÖ), bireylerin kişisel veya ilgisel bağlamlarda öznel olarak algıladıkları ve ifade ettikleri **psikolojik ihtiyaçlar** düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle S. Aydın'ın 2002 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde tamamladığı yüksek lisans tezi kapsamında bir geliştirme çalışması olarak ortaya konmuştur. Ölçeğin temel amacı, bireylerin **bağlanma stili** ve **motivasyon** profilleri arasındaki potansiyel ilişkileri incelemek için bir deyimken sağlamaktır.

BÖ, gelişim aşamasında olduğu için, literatürdeki standart ölçeklere kıyasla daha spesifik bir araştırma grubuna hizmet etmiştir. Ölçeğin içeriği, bireyin yaşamında önemli gördüğü ve karşılanmasını talep ettiği çeşitli ihtiyaç alanlarını kapsamaktadır. Kaynak verilerinde psikometrik özelliklerine (geçerlik ve güvenilirlik) dair detaylı istatistiksel raporlar bulunmamasıyla birlikte, ölçeğin kavramsal temelleri, motivasyonel ve ilgisel psikoloji alanındaki teorilere dayanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Bildirilen İhtiyaçlar, **İhtiyaç Değerlendirmesi**, Psikolojik İhtiyaçlar, Bağlanma Stili, **Motivasyon**, Geliştirme Ölçeği, Orta Doğu Teknik Üniversitesi.

Yazarlar

Aydın, S.

Amaç

Bildirilen İhtiyaçlar Ölçeği'nin (BÖ) birincil amacı, bireylerin kendi ifadeleriyle ortaya koydukları kişisel ve sosyal ihtiyaçların sistematik bir şekilde ölçmektir. Bu öznel ihtiyaç beyanlarının, bireyin genel psikolojik düzeyini ve özellikle de kişilerarası ilişkilerdeki dinamikleri (örn. bağlanma örüntüleri) ile nasıl bir ilişki içinde olduğunu incelemek amaçlanmıştır.

Ölçek, motivasyonel psikoloji çerçevesinde, bireylerin davranışlarını yönlendiren temel itici güçleri, yani karşılanmasını bekledikleri **psikolojik ihtiyaçlar**ı tespit etmeye odaklanmıştır. Bu sayede, araştırmacılar, ihtiyaçların karşılanma düzeylerinin veya türlerinin, bireyin motivasyon profili üzerindeki etkisini nicel olarak değerlendirebilme imkanı bulmuşlardır.

Yapı

BÖ, bireyin bilinçli olarak farkında olduğu ve sözel olarak ifade edebildiği ihtiyaçları ölçen bir kendini raporlama araçtır. Ölçülen yapı, genellikle Maslow'un hiyerarşisi veya Öz Belirleme

Teorisi (Self-Determination Theory) gibi teorilerde ele al?nan temel insan ihtiyaçlar?n?n öznel deneyimini kapsar. Ölçek, ihtiyaçlar?n kar??lanma d?zeyinden ziyade, bireyin hangi ihtiyaçlar? daha yo?un hissetti?ini veya önceliklendirdi?ini belirlemeyi hedefler.

Ölçe?in geli?tirildi?i tez ba?lam?nda, yap?sal olarak **ba?lanma stili** ile ili?kili olan güven, yak?nl?k, özerklik ve ba?ar? gibi spesifik ihtiyaç boyutlar?n? ele ald??? varsay?labilir. Bu, B?Ö'nün, bireyin ili?kisel güvenli?ini ve ba??ms?zl???n? sürdürme çabalar?n? yans?tan ihtiyaçlar? ölçtü?ü anlam?na gelmektedir.

Geçerlik

Bildirilen ihtiyaçlar le?i'nin (B?Ö) orijinal kaynak/referans içeri?inde geçerlik analizlerine dair spesifik istatistiksel veriler bulunmamaktadır. Ancak, bir geli?tirme çal??mas? olarak, le?in geçerlik çal??malar?n?n yap?ld??? varsay?lmaktadır. Tipik olarak bu tür ölçeklerde a?a??daki geçerlik türleri incelenir:

?çerik Geçerli?i (Content Validity): Ölçek maddelerinin ölçülmek istenen ihtiyaç yap?s?n? ne ölçüde temsil etti?ini belirlemek için uzman görüş?lerine ba?vurulmu?tur.

Yap? Geçerli?i (Construct Validity): Ölçe?in, teorik olarak ili?kili olmas? beklenen di?er yap?larla (örn. **motivasyon** ve ba?lanma) korelasyonlar?n?n incelenmesi yoluyla sa?lanm??tır. Bu, genellikle Faktör Analizi yöntemleriyle desteklenir.

Ölçüt Geçerli?i (Criterion Validity): Ölçe?in, ilgili davran??sal sonuçlar? veya di?er standart ölçütleri ne kadar iyi tahmin etti?inin incelenmesi.

Güvenirlik

Kaynak verilerinde B?Ö'nün güvenilirlik katsayılar?na ili?kin somut de?erler belirtilmemiştir. Ancak, lek geli?tirme sürecinin bir parças? olarak, tutarlı?k ve kararlı?k göstergelerinin hesaplanm?? olması gerekmektedir.

?ç Tutarlı?k (Internal Consistency): Ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme derecesini gösteren Cronbach Alfa katsayıs?n?n hesaplanması beklenir. Yüksek bir Alfa de?eri, maddeler arası homojenli?i i?aret eder.

Test-Tekrar Test Güvenirli?i (Test-Retest Reliability): Ölçe?in farklı zaman dilimlerinde uyguland???nda tutarlı? sonuçlar verip vermedi?inin belirlenmesi.

Faktör Analizi

Bildirilen ihtiyaçlar le?i'nin (B?Ö) geli?tirme a?amas?nda, ölçtü?ü ihtiyaç boyutlar?n? ortaya ç?karmak amacıyla **Faktör Analizi** yönteminin kullan?ld??? tahmin edilmektedir. Orijinal çal??mada kaç faktörün tanımland??? veya bu faktörlerin hangi ihtiyaç gruplar?na kar??lı?k geldi?i

bilgisi mevcut de?ildir.

Tipik bir Faktör Analizi süreci, öncelikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (Exploratory Factor Analysis - EFA) ile ihtiyaç maddelerinin temel boyutlara ayr?lmas?n? içerir. Ard?ndan, daha sonraki çal??malarda bu yap?n?n teyit edilmesi için Do?rulamalı Faktör Analizi (Confirmatory Factor Analysis - CFA) kullan?labilir. Ölçe'in, ihtiyaçlar? muhtemelen bireysel özerklik, ilikisel yak?nl?k ve yeterlilik gibi temel psikolojik alanlara göre gruplandır?? varsay?lmaktadır.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Developmental Scale). Ölçe'in türü kendini raporlama (self-report) ölçe'idir.

Format: Kaynakta derecelendirme bilgisi yer almamas?na ra?men, bu tür psikolojik ölçekler genellikle Likert tipi bir derecelendirme format? (örn. 5'li veya 7'li) kullan?r.

Language Available: Türkçe (Turkish).

Population Group: Üniversite ö?rencileri veya genel yeti?kin popülasyonu (yüksek lisans tezi ba?lam?nda üniversite popülasyonu daha olasıdır).

Age Group: Genç yeti?kinler (18+).

Population Details: Orijinal tez çal??mas?nda kullan?lan örneklem, Orta Do?u Teknik Üniversitesi (ODTÜ) Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne ba?lı bir çal??ma için belirlenmi? bir ö?renci veya genel popülasyon örne?i olmalıdır.

Test Methodology: Ka??t-kalem veya dijital ortamda uygulanan, bireylerin kendi ihtiyaçlar?n? belirli bir derece üzerinden de?erlendirdi?i bir ölçektir.

Anahtar Kelimeler

Kendini Raporlama, **Faktör Analizi**, Öznel ihtiyaçlar, Psikometrik Geli?tirme, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

?zinler: Ölçek, akademik bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirildi?i için, ticari kullanım? için özel izinler gerekebilir. Akademik kullan?mlar için yazar S. Ayd?n ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Ücret: Orijinal çal??mada ücret bilgisi belirtilmemiştir.

Test Y?I?: 2002 (Ölçe'in geli?tirildi?i yüksek lisans tezinin tamamlanma y?I?).

Kaynaklar

Ayd?n, S. (2002). *Attachment style and motivational profile* (Master's thesis). Orta Do?u Teknik University Institute of Social Sciences, Ankara.

Bildirilen ?htiyaçlar Ölçe?i (B?Ö) Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Bildirilen ?htiyaçlar Ölçe?i'nin (B?Ö) orijinal maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddelerin elde edilmesi için ölçe?in geli?tirildi?i yüksek lisans tezine (Ayd?n, 2002) ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM